

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Μαρούσι, 9-8-2021

Αρ.Πρωτ. 98351/Φ1 ΕΞ
19878 εισ

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα : www.minedu.gov.gr
Email : tke@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210-344 3244
SI

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ.: Βουλευτή κ.
- Διονυσία-Θεοδώρα Αυγερινοπούλου
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ : «Απάντηση στην Ερώτηση
με αριθμ. πρωτ. 4347/19-2-2021»

Απαντώντας στην Ερώτηση με αριθμ. πρωτ. 4347/19-2-2021, κάνουμε γνωστά τα ακόλουθα:

Στις Οδηγίες Διδασκαλίας Φιλολογικών Μαθημάτων Γενικού Λυκείου προβλέπονται «ασκήσεις εντοπισμού ομοιοτήτων και διαφορών μεταξύ της Νέας και της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας, δημιουργικές ασκήσεις ετυμολογίας, μορφολογίας, παραγωγής ή σύνθεσης και αξιοποίηση ενός ή περισσοτέρων έγκυρων λεξικών της Αρχαίας Ελληνικής». Επίσης, η εξοικείωση των μαθητριών και των μαθητών με τη λατινική γλώσσα/λογοτεχνία μπορεί να συμβάλει στην εκ μέρους τους συνειδητοποίηση της στενής σχέσης της με το έτερο, το αρχαιοελληνικό σκέλος της κλασικής παιδείας. Δεν πρόκειται, ασφαλώς, μόνο για τις εμφανείς ομοιότητες στη δομή της γλώσσας, τις κοινές ρίζες των λέξεων και τα πολυάριθμα δάνεια εκατέρωθεν ή την επιρροή που δέχθηκε η λατινική λογοτεχνία από τους Έλληνες συγγραφείς και ποιητές. Είναι, άλλωστε, γνωστό ότι πολλές λέξεις των ευρωπαϊκών γλωσσών (αγγλική, γαλλική, ισπανική, κ.λπ.) προέρχονται από τη Λατινική.

Όσον αφορά τη διδασκαλία της ετυμολογίας στο μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας στο Γυμνάσιο, στις Οδηγίες Διδασκαλίας Φιλολογικών μαθημάτων 2020-2021 σημειώνεται μεταξύ άλλων ότι «σε κάθε ενότητα, θεωρείται σημαντικό η διδασκαλία των επιμέρους γραμματικοσυντακτικών, ετυμολογικών και λεξιλογικών φαινομένων να συνδέεται με αναφορές και παραδείγματα στη νέα ελληνική γλώσσα. Επίσης, προτείνεται η πορεία από το γνωστό προς το άγνωστο, από τη συγχρονία στη διαχρονία» και αναλόγως οργανώνεται η διδασκαλία. Εξάλλου, στα σχολικά εγχειρίδια Αρχαία Ελληνική Γλώσσα των τάξεων Α' και Β' Γυμνασίου η διδασκαλία της ετυμολογίας αποτελεί διακριτή υποενότητα σε κάθε Ενότητα. Εκτός των ανωτέρω, προς χρήση από τους/τις μαθητές/μαθήτριες του Γυμνασίου διανέμεται δωρεάν και το "Ερμηνευτικό Λεξικό της Νέας Ελληνικής "Α', Β', Γ' Γυμνασίου". Στα λήμματα του λεξικού είναι επιχρωματισμένο με ευδιάκριτο τρόπο το τμήμα της ετυμολογίας. Συνεπώς, η διδασκαλία της ετυμολογίας προβλέπεται και εφαρμόζεται σε όλες τις τάξεις του Γυμνασίου και του Λυκείου.

Επίσης, η επιστήμη της Φιλολογίας διαθέτει αξιόπιστα επιστημονικά ετυμολογικά λεξικά τόσο για την Αρχαία και τη Νέα Ελληνική όσο και για τη Λατινική γλώσσα. Τα εν λόγω λεξικά διατίθενται δωρεάν σε ηλεκτρονική μορφή.

Επιπλέον, το ΙΕΠ με την Πράξη «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» με MIS 5035542 και την Πράξη «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Προγράμματα Σπουδών και το Εκπαιδευτικό Υλικό Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» με MIS 5035543 βρίσκεται στο στάδιο αναμόρφωσης και εκπόνησης Προγραμμάτων Σπουδών, τα οποία θα συνοδεύονται από πλήθος ψηφιακών πόρων που θα υποστηρίζουν όλες τις όψεις της διδασκαλίας μεταξύ αυτών και την ετυμολογική.

Αναφορικά με τη διδασκαλία των σύγχρονων ευρωπαϊκών γλωσσών, από το σχολικό έτος 2016-2017 η διδασκαλία της Ξένης Γλώσσας στην υποχρεωτική εκπαίδευση (Γ' Δημοτικού – Γ' Γυμνασίου) βασίζεται στο Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες (ΕΠΣ-ξγ). Σύμφωνα με το ΕΠΣ-ξγ η γλωσσική ύλη που πρέπει να διδαχθούν οι μαθητές/μαθήτριες κάθε τάξης διαρθρώνεται και προσδιορίζεται βάσει επικοινωνιακών γλωσσικών δεξιοτήτων που αναμένεται να κατακτήσουν οι μαθητές/μαθήτριες ανά επίπεδο γλωσσομάθειας (σύμφωνα με την εξάβαθμη κλίμακα του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου αναφοράς του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη διδασκαλία, τη μάθηση και την αξιολόγηση των γλωσσών). Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» με MIS 5035542 είναι σε εξέλιξη η εκπόνηση νέου Προγράμματος Σπουδών Ξένων Γλωσσών για το Γενικό Λύκειο. Στο Πρόγραμμα Σπουδών Ξένων Γλωσσών του Γενικού Λυκείου υιοθετείται εν γένει η φιλοσοφία του ΕΠΣ-ξγ και η επέκταση του πλαισίου διδασκαλίας και μάθησης της ξένης γλώσσας από την υποχρεωτική εκπαίδευση και στο Λύκειο, ώστε να εξασφαλίζονται η διδακτική και μαθησιακή συνέχεια και η προοδευτική καλλιέργεια και κατάκτηση των επικοινωνιακών γλωσσικών δεξιοτήτων ανά γλώσσα και ανά επίπεδο γλωσσομάθειας από τους/τις μαθητές/μαθήτριες καθ' όλη τη διάρκεια και μέχρι την ολοκλήρωση των εγκύκλιων σπουδών τους. Επίσης, στο πλαίσιο της Πράξης ΕΣΠΑ 2014-2020 «Αναβάθμιση περιεχομένου σπουδών στη Δευτεροβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση και στο Μεταλυκειακό Έτος-Τάξη Μαθητείας» (Κωδ. ΟΠΣ 5027220) του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2014-2020», η υλοποίηση της οποίας βρίσκεται σε εξέλιξη, διερευνάται και η αναγκαιότητα αναμόρφωσης/αναβάθμισης των Προγραμμάτων Σπουδών των Ξένων γλωσσών, καθώς και διαμόρφωσης σχετικού εκπαιδευτικού υλικού από το ΙΕΠ.

Από το σχολικό έτος 2021-22, εισάγεται η Αγγλική γλώσσα στο πρωινό υποχρεωτικό πρόγραμμα όλων των Νηπιαγωγείων της χώρας, με δημιουργικές δραστηριότητες βιωματικού χαρακτήρα. Οι δραστηριότητες αυτές λαμβάνουν χώρα σε διδακτικό χρόνο εκτός των ελεύθερων δραστηριοτήτων (ελεύθερο παιχνίδι - ενασχόληση στα κέντρα μάθησης) και του διαλείμματος, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του Π.Δ. 79/2017 του άρθρ. 11 (ΦΕΚ 109/Α/1-8-2017) περί δυνατότητας αναπροσαρμογής του Ωρολογίου Προγράμματος ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες του Νηπιαγωγείου. Η εισαγωγή της Αγγλικής γίνεται με τη διάθεση εκπαιδευτικών ΠΕ06 για δυο διδακτικές ώρες την εβδομάδα, σε κάθε τμήμα του πρωινού υποχρεωτικού προγράμματος όλων των Νηπιαγωγείων, σε πλαίσιο συνεργασίας με την/τον νηπιαγωγό του τμήματος που παραμένει στην τάξη λαμβάνοντας ενεργά μέρος στη μαθησιακή διαδικασία. Σκοπός της ενσωμάτωσης της Αγγλικής γλώσσας στο Νηπιαγωγείο είναι ο εμπλουτισμός του προγράμματος του Νηπιαγωγείου - μεθοδολογικά και θεματικά – σε σχέση με τη γλωσσική και ολόπλευρη ανάπτυξη των νηπίων για την ενίσχυση της πολυγλωσσικής επίγνωσης και της διαπολιτισμικής επικοινωνίας και για τη διαμόρφωση της

ταυτότητας του ενεργού πολίτη στη σύγχρονη πολυπολιτισμική κοινωνία. Η εισαγωγή της Αγγλικής Γλώσσας στο Νηπιαγωγείο:

- εμπλουτίζει τα υφιστάμενα προγράμματα και εντάσσεται λειτουργικά στη φιλοσοφία τους, υποστηρίζοντας τη διερευνητική και διαθεματική προσέγγιση και τον παιγνιώδη χαρακτήρα της μάθησης,
- στηρίζεται στη γνώση των αναπτυξιακών χαρακτηριστικών των μικρών παιδιών,
- ανταποκρίνεται στις παιδαγωγικές αρχές του Αναλυτικού Προγράμματος του Νηπιαγωγείου,
- εστιάζει στον επικοινωνιακό χαρακτήρα της γλώσσας και στην ανάγκη διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης,
- σέβεται την ολιστική προσέγγιση της μάθησης και πραγματοποιείται μέσω δημιουργικών δραστηριοτήτων με διαθεματικό χαρακτήρα,
- στηρίζεται στην αμοιβαία και αρμονική αλληλεπίδραση και συνεργασία των Νηπιαγωγών και των εκπαιδευτικών της Αγγλικής γλώσσας.

Όσον αφορά τις ώρες διδασκαλίας των ξένων γλωσσών στο Ωρολόγιο Πρόγραμμα του Δημοτικού Σχολείου, αυτές ορίζονται στο άρθρο 3 του Ν.4692/2020. Ειδικότερα, έχει ανακατανεμηθεί ο χρόνος ανά διδακτικό αντικείμενο στα τετραθέσια, πενταθέσια και εξαθέσια και άνω Δημοτικά, με κύριο στόχο την ενίσχυση της διδασκαλίας της Αγγλικής γλώσσας στις μικρότερες τάξεις του Δημοτικού, με την αύξηση των ωρών διδασκαλίας στην Α' και στη Β' τάξη από μία ώρα σε δύο ώρες εβδομαδιαίως. Το Ωρολόγιο Πρόγραμμα των μαθημάτων των Α', Β' και Γ' τάξεων του Ημερήσιου Γυμνασίου και του Εσπερινού Γυμνασίου καθορίζεται με τις με αρ. πρωτ. 72322/Δ2/11-06-2020 Υ.Α. (Β' 2265) και 72323/Δ2/11-06-2020 Υ.Α. (Β' 2265) αντίστοιχα και περιλαμβάνει 2 ώρες διδασκαλίας της Αγγλικής γλώσσας εβδομαδιαίως σε όλες τις τάξεις των Ημερήσιων και Εσπερινών Γυμνασίων, καθώς και δύο επιπλέον ώρες εβδομαδιαίως διδασκαλίας δεύτερης ξένης γλώσσας επιλογής (Γαλλικής, Γερμανικής ή Ιταλικής) στις Α', Β' και Γ' τάξεις των Ημερήσιων Γυμνασίων. Το νέο Ωρολόγιο Πρόγραμμα των μαθημάτων των Α', Β' και Γ' τάξεων του Γενικού Λυκείου και του Εσπερινού Γενικού Λυκείου ορίζεται με τις με αρ. πρωτ. 74181/Δ2/15-06-2020 Υ.Α. (Β' 2338) και 74182/Δ2/15-06-2020 Υ.Α. (Β' 2338) αντιστοίχως. Στο Ημερήσιο Γενικό Λύκειο, η διδασκαλία της Αγγλικής γλώσσας περιλαμβάνεται πλέον στο υποχρεωτικό ωρολόγιο πρόγραμμα, με 3 ώρες εβδομαδιαίως στην Α' τάξη και 2 ώρες στη Β' και Γ' τάξη, ενώ η δεύτερη ξένη γλώσσα επιλογής (Γαλλική ή Γερμανική), διδάσκεται για 2 ώρες στη Α' και 1 ώρα στη Β' τάξη. Το υποχρεωτικό ωρολόγιο πρόγραμμα των Εσπερινών Γενικών Λυκείων περιλαμβάνει 2 ώρες διδασκαλίας της Αγγλικής εβδομαδιαίως στις τάξεις Α' και Β'. Τέλος, στα Επαγγελματικά Λύκεια, η Αγγλική γλώσσα διδάσκεται ως μάθημα Γενικής Παιδείας, δύο (2) ώρες εβδομαδιαίως στην Α' τάξη και μία (1) ώρα ανά εβδομάδα στις Β' και Γ' τάξεις, και ως μάθημα Τομέα/Ειδικότητας, μία ή δύο ώρες εβδομαδιαίως, αναλόγως με το αντικείμενο. Η Γαλλική/Γερμανική/Ιταλική/Ισπανική/ γλώσσα διδάσκεται, ως δεύτερη ξένη γλώσσα επιλογής, δύο ώρες εβδομαδιαίως μόνο στην ειδικότητα «Υπάλληλος Τουριστικών Επιχειρήσεων» του Τομέα Διοίκησης και Οικονομίας της Γ' τάξης των ΕΠΑ.Λ.

Με βάση τα παραπάνω επισημαίνεται ότι από τα τέλη της δεκαετίας του '80 η διδακτική μεθοδολογία που υιοθετείται στη διδασκαλία των ξένων γλωσσών εστιάζεται στην επικοινωνιακή προσέγγιση, στην ανάπτυξη δηλαδή επικοινωνιακών γλωσσικών δεξιοτήτων από τους/τις μαθητές/μαθήτριες μέσω της ενεργούς εμπλοκής τους κατά τη μαθησιακή διαδικασία σε επικοινωνιακές περιστάσεις όπου απαιτείται η επίλυση κάποιου προβλήματος, η λήψη αποφάσεων, η διάδραση κ.λπ. Κατ' αυτόν τον τρόπο το επίκεντρο της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας μετατοπίζεται από την ίδια τη γλώσσα (την ιστορική αναγωγή της) στον/στην μαθητή/μαθήτρια και τις εκπαιδευτικές, τις κοινωνικές και επικοινωνιακές του/της ανάγκες. Αυτό που αναμένεται κατά τη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία είναι οι μαθητές/μαθήτριες να αναπτύξουν επικοινωνιακές και διαπολιτισμικές δεξιότητες ώστε να

είναι ικανοί/-ές να ανταποκριθούν στο πλαίσιο ποικίλων επικοινωνιακών περιστάσεων όπως απαιτείται στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές και πολυγλωσσικές κοινωνίες.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί σε αυτό το σημείο ότι στο πλαίσιο εισαγωγής των μαθητών/μαθητριών στην εκμάθηση μίας ξένης γλώσσας, αλλά και στο πλαίσιο αφύπνισης των μαθητών/μαθητριών στη διαφορετικότητα και τις ομοιότητες που υπάρχουν μεταξύ των γλωσσών και των πολιτισμών και της καλλιέργειας της διαπολιτισμικής συνείδησης, σε πολλά διδακτικά εγχειρίδια υπάρχουν δραστηριότητες με γλωσσικά δάνεια και αντιδάνεια όπου αναδεικνύεται η ελληνική προέλευση πολλών λέξεων που συναντούμε στις άλλες γλώσσες.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Εσωτερική διανομή

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Ι.Ε.Π.
3. Τ.Κ.Ε.